

Disertační práce Jana Řezáče s názvem: „Evropský kontext k ztvárnění figury v českém malířství druhé třetiny 19. století. Ideové a formální zázemí tvorby Josefa Mánesa“, synteticky stanovuje základní metodologické postupy k problematice střeoevropského figurálního malířství kolem roku 1850, v užším smyslu se pak zabývá tvorbou českého malíře Josefa Mánesa.

V této době dochází ve figurálním umění sice stále k formálnímu napodobování historických vzorů prostřednictvím studia na Akademiích i v mimoakademickém provozu, současně je ale figura nově výtvarně instrumentalizována jako identifikační prvek širšího sociálního celku, především tehdy se ustanovujících národů. Také emancipování se umělců a jejich konceptuální sebereprezentační snahy, se odráží v jimi zpodobované figurální formě.

Malířství pozdního romantismu se vyznačuje mimo jiné recepcí Michelangelovského a manýristického ztvárnění lidského těla, a to nad rámec dobově stále ještě oblíbené Raffaelovské klasické, vrcholně renesanční figury. Josef Mánes byl ale nucen v tomto smyslu pracovat převážně pouze s grafickými předlohami.

Autor se v této disertační práci dále snaží analyzovat Mánesovy antropomorfizace, stejně jako jeho snahy, směřující k výtvarnému deformování anatomické substance jím traktovaných figur. Tyto Mánesovy tendence mají širší sociální, psychologické i formální pozadí.

Záměrem zde obsažených rešerší je tedy proniknout k podstatě Mánesových tvůrčích postupů, závislých na mnichovských, drážďanských, vídeňských i düsseldorfských vlivech, včetně ideových.